RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Asiantuntijalausunto
U 92/2023 vp
MmV 14.2.2024

Erityisasiantuntija Sanna Varjus
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date 12.2.2024

Dnro/Dnr/DNo 859/00.00.01.00.02/2024

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

U 92/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi koirien ja kissojen hyvinvoinnista ja jäljitettävyydestä

Ruokavirasto kannattaa kirjelmässä esitettyä valtioneuvoston kantaa komission asetusehdotukseen koirien ja kissojen hyvinvoinnista ja jäljitettävyydestä.

Ruokavirasto pitää erittäin kannatettavina erityisesti asetuksen ehdotuksia, jotka kieltäisivät kivuliaiden toimenpiteiden tekemisen ja asettaisivat rajoituksia hyvinvointihaittoja aiheuttavalle jalostukselle koko EU:n alueella. Ruokavirasto pitää tarpeellisena myös mm. ehdotusta toimintatiloihin tehtävästä vuosittaisesta eläinlääkärin neuvontakäynnistä. Koirien ja kissojen kasvatus tapahtuu Suomessa isolta osin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa, joihin ei ole mahdollista kohdistaa valvontaa ilman epäilyä vakavasta eläinten hyvinvointisäädösten rikkomisesta. Eläinlääkärin neuvontakäynti toisi myös ns. kotirauhan piirissä tehtävän kasvatustoiminnan näkyväksi ulkopuoliselle riippumattomalle taholle, mikä voi osaltaan ennaltaehkäistä hyvinvointiongelmien syntymistä, ja tarvittaessa myös edesauttaa niiden saamista valvontaviranomaisen tietoon.

Ruokavirasto kannattaa myös valtioneuvoston näkemyksiä eläinten jäljitettävyyteen liittyen. Asetusluonnoksessa ehdotetut vaatimukset, jotka koskevat jäsenvaltioiden tietojärjestelmien toiminnallisuuksia, sekä järjestelmien yhteentoimivuutta muiden jäsenvaltioiden järjestelmien kanssa, aiheuttavat kehittämistarpeita Suomessa nykyään käytössä olevaan koirarekisteriin sekä tulevaan kissarekisteriin, mikä tulee huomioida rekisterien kehittämisresursseissa.

Ruokavirasto pitää erittäin tärkeänä sitä, että jäsenvaltiot voivat jatkossakin pitää voimassa nykyiset, asetusehdotusta tiukemmat säännöksensä eläinten hyvinvoinnin laajemmaksi turvaamiseksi, sekä hyväksyä tietyiltä osin myös uusia säännöksiä. Vastaava tarve tiukemmille kansallisille säännöksille koskee kuitenkin myös eläinten jäljitettävyyttä, mitä ei nyt näyttäisi asetusehdotuksessa huomioidun.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Asiantuntijalausunto
U 92/2023 vp
MmV 14.2.2024

Erityisasiantuntija Sanna Varjus
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date: 12.2.2024
Dnro/Dnr/DNo: 859/00.00.01.00.02/2024

Valtioneuvoston kirjelmässä esitettyjen kannanottojen ja muutosehdotusten lisäksi Ruokavirasto haluaa nostaa esille seuraavat asetusluonnoksen ehdotukset, jotka sellaisenaan toteutuessaan voivat Ruokaviraston näkemyksen mukaan vaarantaa asetuksen tavoitteet:

<u>Eläinten hyvinvointia koskevien vaatimusten soveltamisala</u>

Ruokavirasto pitää tarkoituksenmukaisena, että tiettyjä asetuksen vaatimuksia, kuten toimintapaikan hyväksymismenettely ja säännölliset neuvontakäynnit, sovelletaan ainoastaan isompiin laitoksiin ja kasvattajiin, jotka tuottavat tietyn määrän pentueita vuodessa. Ruokavirasto katsoo kuitenkin, että vaatimusten, joilla on suora vaikutus eläinten hyvinvointiin, tulisi koskea kaikkia toimijoita, jotka luovuttavat eläimiä markkinoille, ei pelkästään isompia toimijoita. Tällaisia suoraan eläinten hyvinvointiin liittyviä vaatimuksia ovat mm. säännökset, jotka koskevat eläinten ruokintaa ja juottoa, pito-olosuhteita, eläimille hyvinvointihaittoja aiheuttavaa jalostusta, sekä eläimille tehtäviä kivuliaita toimenpiteitä.

Asetuksen lukua II, jossa säädetään mm. näistä suoraan eläinten hyvinvointiin vaikuttavista vaatimuksista, sovellettaisiin ehdotuksen mukaan ainoastaan sellaisiin kasvattajien pitopaikkoihin, joissa pidetään neljää tai enemmän jalostuskäytössä olevaa naarasta ja tuotetaan ainakin kolme pentuetta kalenterivuoden aikana. Ruokavirasto katsoo, että ehdotettu soveltamisalan rajaus on ongelmallinen paitsi eläinten hyvinvoinnin, myös kasvattajien samanarvoisen kohtelun näkökulmasta. Vaikka ehdotus mahdollistaa asetusta tiukemman kansallisen säätämisen, tulisi em. asiat turvata EU-tasolla myös niissä jäsenvaltioissa, joissa ei ole omaa lainsäädäntöä asiasta. Ko. rajauksen takia kasvatustyötä olisi tällaisissa jäsenvaltioissa käytännössä mahdollista jatkaa entiseen malliin, mukaan lukien korvien ja hännän typistäminen ja hyvinvointihaittoja aiheuttavia ominaisuuksia tuottava jalostus, jos pentueita syntyy kalenterivuoden aikana korkeintaan kaksi. Ehdotettu rajaus on pitopaikkakohtainen, joten sama kasvattaja voisi tuottaa markkinoille useita tällaisia pentueita vuoden aikana hajauttamalla siitosnaaraat useampaan pitopaikkaan.

Hyvinvointihaittoja aiheuttavan jalostuksen osalta Ruokavirasto kannattaa valtioneuvoston näkemystä, että asetuksen yleisiä jalostusta koskevia säännöksiä tulee täydentää delegoidulla asetuksella annettavilla tarkemmilla säännöksillä. Ruokavirasto pitää kuitenkin lähtökohtaisesti ongelmallisena asetusehdotuksen kirjausta, joka

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Asiantuntijalausunto
U 92/2023 vp
MmV 14.2.2024

Erityisasiantuntija Sanna Varjus
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date 12.2.2024

Dnro/Dnr/DNo 859/00.00.01.00.02/2024

antaa hyväksynnän brakykefalisista ominaisuuksista aiheutuville haitallisille vaikutuksille eläinten hyvinvoinnille.

Eläinten jäljitettävyyttä koskevien vaatimusten soveltamisala

Asetuksen luvussa III säädettäviä eläinten tunnistusmerkintää ja rekisteröintiä koskevia vaatimuksia sovellettaisiin myös pienimuotoista kasvatustoimintaa harjoittaviin henkilöihin. Tämänkin vaatimuksen soveltamisalasta on kuitenkin rajattu pois henkilöt, jotka myyvät tai luovuttavat koiria satunnaisesti muita ilmoituskanavia kuin internetiä käyttäen. Asetuksessa ei ole kuitenkaan otettu kantaa, millaisen eläinmäärän myyntiä tai luovuttamista voitaisiin pitää satunnaisena.

Ruokavirasto katsoo, että eläinten jäljitettävyyttä koskevien vaatimusten tulisi koskea kaikkia tahoja, jotka luovuttavat eläimiä markkinoille. Asetusehdotuksessa esitetyt rajaukset soveltamisalassa voivat johtaa, jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön niin salliessa, käytännössä tilanteeseen, jossa markkinoille olisi jatkossakin mahdollista tuottaa laillisesti eläimiä, joilla on typistetyt korvat ja häntä, ja joita ei ole tunnistusmerkitty. Tällaisia eläimiä olisi käytännössä mahdotonta erottaa säädösten vastaisesti tuotetuista eläimistä, ja toisin päin, mikä olisi erittäin ongelmallista myös valvonnan näkökulmasta.